

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph st, 865

XXIème ANNÉE

Février 1925 - no 192

اجتهاد

فلسفی، اجتماعی، ادبی اقتصادی مجموعه

آبونمان سنه لکی [۲۴ نسخه]

داخل ایچون ۲، خارج ایچون

۱/۲ اعلا کاغذ لیسسی ه ایرادر.

اداره خانه سی

جمال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنه

نومرو ۱۹۲-۱۵ اشترین ثانی ۱۹۲۵

آیرلیق

حروف منفصله حقننده

لاتین حرفلری

اقلابمك جذرى اوله رق حل ایده جکی مسئله لردن
بری شبهه سز یازی مسئله سیدر .

انسانلرک حیاته ده موفق اولمق ایچون آز زمان ایچنده
بك چوق شیرا و کریمک مجبوریتنده بولندینی برعصرده
لسمنزی طوغری اوقومق ایچون اوزون برزمانزی
رجوق شیرا و کریمک حصر ایتمه من عقل سلیمک قبول
ایده میه جکی برکلفندر . منفصل حرفلر ایله نهات برهته
ایچنده افاده سرام ملکه سنی استحصال ایتک ممکن ایکن
اوقونوب یازلمسی رجوق معلومات اعدادیه نک معاونه
محتاج اولان سته نوغرافیق عرب یازیسی محافظه ده
اصرار ایتک تاریخی برتصادفک تورکک رقی و تکاملنه
قارشو چکمش اولدینی مانعه مک ادامه سته اعراض عین
دیمکدر .

عصرلرک تجربه سی بزه اثبات ایتدی که بیلکینک
اره مزده تعمم ایدمه سی ، تجارتده ، صناعته ده ،
زراعتده کری قالمه نک باشلیجه سبی یازیمک قات
کلفتلی اولسی و اوقوبوب یازمه نک بوتون کنجک
زمانی اماته ایدمک قدر اوزون و متنوع معلومه
متوقف بولمسیدر . بودعوی محتاج مناقشه اولیان
بدیه یادن اولدینی ایچون بوخصوصده فضله توقف ایتک
لازم دکلدنر بوکون یازیمزی محافظه طرفدارلغی ایدنلر
بیل منفصل حرفلرک سهولت تعلیمی و عرب یازیسه
رجحانی انکار ایتیلرلر انجق برملتک عناصر مدنیه سندن
اولان یازیسنک بدن بره ترکیله یکی بر یازی قبول
ایتمسندن حاصل اوله جق بحرانک دهشتنی درپش ایدمه رک
حال حاضرک ادامه سی ضروری اولدینی ایلری سورمه رک
بویله بربحرانه میدان ویرلامه سی توصیه ایدر که برطور
آیلورلر .

بزبوراده بوقورقونج بحرانک نه بولده تحدت ایده جکی
ونتایج محتمله سی تدقیق ایتک جسارتنده بولنه جفز .

آقشام قیزیل ایشیق لری دوکشدی آنکینه ،
دالدم .. اوزاقده قلبی صاران انجه رنگکه ..
سوزگون ، آلا باقیشلی گوزمل ، کل دوداقلی یار ،
روحکدی خسته روحه آرتق گوان دیار! .
برگون کوزمل باقیه لریکک اولدم عاشق ،
کیرپیکرکه کوزلرینک روح عاشق

بیله یزلر ایته گوکلری صارمش خیالایور ..
آرتق وداع زمانی .. حزن گوکلر آغلاور!
یوللرده بر خیال گبی دونده ده باغچه که ،
قالدم بو توزلی یوللرک اوستنده بنینه ! .
أسراری بسترلر دینه رک ، صوصدی چاغلایان ،
قلبمدی شیمیدی حزن ایله عجراله چاغلایان ! .

۳۴۰ : چاغلایان معلم فاروق

وادخارینه موفق اولابیلر فقط بو قبیل بوش قفا و محدود
عقله یشایان بر آدمک اولدکدنصرکه نامنک بقا بولماسی احتمالی
یوقدر .

بهریت ایچون آغیر چالیشق ممکنیدر ؟

وجود ، بدن نامنه بوکا اوت دیه بیلر . فقط دماغ
حسابنه بوکا منق جواب ویره جکز . چونکه اوزونتو ، صفتی
دماغه ضرر ابراث ایدر . خصوصیه بعد الطعام قانک باشمه
طوغری جولانه بدل بونی معدمه مزده راکم ایتدیرمک لازمدر .
مع مافیله هرمانکی فعلی و عملی بر مشغله یوزندن دماغک متأثر
اولوب اختلاله اوغرایه جفی قبول ایدمه یز .

اساساً قفا طاسمز ایچنده بولنان دماغز او مرتبه سرهته
چالیشمده درکه بونی احاطه من غیر ممکنیدر .

اگر بریسی « شو مسئله نک حل ایچون اون ایکی ساعت
صرف ذهن ایتدم » دیه جک اولورسه بوکا اینانمایکیز !
احتمالکه مخاطبکیز عین مسئله اوزرنده حقیقی دوشونجه سی
مدتی اون تانبه یی بیله تجاوز ایتمه مشدر .

بر ثانیه ظرفنده یورولفسرین یدی دفعه دنیای دورایدن
برالکتریتی اهتزازینه نسبتله دهها زیاده قوتلی اولان دماغک
یولیه استعمال ایدلنکی تقدیرده یورغون دوشمنه امکان
یوقدر .

صائم سالم

ظرفداری دکنز؛ انجیق تاریخ مالمک کچیرمش اولدینی مختلف و مدھش بحراندردن صکره تیلر ایتمش اولان فکرملینک الک حاد واک فیضلی بر شکل تکاملک آلمش اولدینی بر زمانده تورک ملتیک کنندیسنک اثر دهاسی اولمیان ولسانه عادتاً اگرکی بر لباس کی یاراشامیان بر یازی خاطری ایچون عربک تأثیرات فکریه سی آئنده قالمسینه رضا کوسترمسی اصلاً موافق عقل و منطق دکلدر .

بزه کندی لسانمک دهاسیله تماماً مطابق کلهجک بریازی لازمدر و بویازی سولدن یازیلان مفصل حر فلردن متشکل اولمایدرد . بوشرائطی شبهه سز لاتین یازیزی جامعدرد اعتقادنده یز .

اعتراف ایدلم که یازیمیزی بر حمله ایله تبدیل ایدمه یز . بویوک انقلاب ایچون شمیدین حاضر لامق ایجاب ایدرد . تورک حروف منفصله سی کرک شکلری و کرک محالرینک اصول ترکیبی بر هیئت علمیجه تعین ایتدکن صکره تعمیم اصوللرینه مراجعت ایدم جکمز . اولاً برالفبا کتابی ترتیب اولنه جق و غزته لده برر ستوندن باشلایه رق حروف منفصله ایله مقاله لر نشر اولنه جق بر مدت صکره مکاتب ابتدائیه ده یکی الفبانک کنج شاگردانه تعلیم و حروف منفصله ایله تمرینلر و عبارلر یازیدر بله رق و یکی یاری ایله کسب الفت ایتمه لری تأمین ایدبله جکدر . بو پروپاغاندا نک کافی درجه ده ثمره لرینی ویردیکنه حکم ایدلیدی کون دولتک خابراتی ، علمی مؤسسات عمومیه نک تدریساتی منفصل حروف ایله جریان ایدم جکدر .

یکی تورک یازیزی تقریر ایتدکن صکره درکه عصر لردن بری بی قرار اولان ادبیاتمز دهاملی دأثره سنده وخارجی هیچ بر مؤثرک تحت نفوذده اولیارق شکل معقول واصلیسی بوله جق و بوتون فیضی کوسترمه جکدر . یکی یازینک معلومات عمومیه یی الک محجرا کویلره قدر تعمیم ایدم جکنی عصر لردن بری دنیا ششوندن بی خبر اوله رق باشامان تورکک کوزلرینه نور ، دماغنه فیض و افکارینه انقباه ویره جکنی سویله مک زائدرد .

عربک دینیه برابر یازیزی قبول ایتمش اولان تورکر ایله ایرانیلرک اون اون ایکی عصرلق احوال تاریخیه واجتماعیه لرینی نظر مطالعه یه اله جق اولور ايسه ک سته نوغرافیک عرب یازیزینک کرک عجمک و کرک تورکک تکاملنه منفی بر عامل رولی بولندیغی در حال استخراج ایدم رز . ارتحال پیغمبریدن بر ربع عصر کچمه دن عرب اردولری اعصار دیده ایران ایمپراطورلقی تهزماه و غزراتیور و ایمپراطورلقی ایله برابر ایرانک ادبیاتی ، صنایعی ، اعتیاداتی و الحاصل بوتون مدنیق منهدم اولیور . ایرانیلرک ایرانی نامیه شرقرده اثر حیات کوسترملری ایچون تمام بش عصر کچمک ایجاب ایدیور و عجم ، عالم عرفانه ایکنجی ، لغو غوشنده عرب کسوه سینه بورونمش لسانیه ، عرب افکار و تلقیایله مشبوع ادبیاتیه عرب اسلوبی آلمش معمار بیسیه عرض وجود ایدیور . عجمک قادسیه دن مقدم البته لسانی ، یازیزی ادبیاتی ، صنایعی و الحاصل بر حرثی ، بر مدنیق همده یوکسک بر مدنیق رار ایدی . حالبوکه رونه سسانسی تمامیه عرب قیافتنده ظهور ایتدی . بو حادئه فوق العاده ک مهم عاملی هیچ شبهه یوقدرکه عرب یازیزیدر . عجم ایسته یه رک ، ایسته میه رک قبول ایتدیکی عرب یازیزیه عربک طرز تفکری ده آلمش ، عرب یازیزینک قتالیه بر چرق عربی کله لرله عجمک لسانه قارشمش شعرینه عرب عروضی کیرمش فارسیمی میدانه کلشدر . عرب ایله عجمک آره سنده هیچ بر زمان قوتی غائب ایتماش اولان منافرت بیله فارسینک عرب نفوذندن قورقوما سینه کفایت ایدم مامشدر .

بودرجه بارز اولما قله برابر عینی حادئه تورکک لساننده واقع اولمشدر . قرق عصرلق بر حیات مدیسی اولان تورکک البته یازیزی ، بکر بر لسانی ، ملی ادبیاتی وار ایدی . عرب یازیزی تورکک یازیزی ، لسانی ، ادبیاتی محو و مندرس ایتدی و ادبیاتیه برابر تورکک طرز بیانی و تفکری و حق آمال عرقیه و ملیه سی تبدیل محجرا ایتدی . بو حادئه نک نتیجه اعتباریه تورکک مقدراتی اوزونده خیرلی و یا مششوم اولدیغی بوراده مناقشه ایتمک

گزیده رباعی‌ر

زان پیش که غم‌هاست شین‌خون آرند
فرمای بتا نامی کلگون آرند
توزنه ای غافل ناداز که ترا
در خاک نهند و باز بیرون آرند .

ای پرستیده اصرایت که غم‌لر سانا کیجه باصفینی باغادن
اول کلرنکنده شراب کتیر سینلر ؛ سن بهی سرسم جاهل [۱]
سن آلتون دکلسین که طوپراق ایچنه قونولدقن صوکره تکرار
طوپراقدن چیقاریلا سین .

**

زاوردن من نبود دوران راسود
وز بردن من جاء وجلالش نفزود
وز هیچ کسی نیز دو کوشم نشود
کاوردن و بردن من از هر چه بود .

بنم دنیا به کتیر بلامدن دورانه فاشده یوقدی بنم ارتخالدنده
اونک جاء وجلالی آرتماز . بنم دنیا به کتیر بلامک ، دنیا دن
کوتور و لاهمک نه سبیلله اولدینی حقنده ده هیچ بر کیمسه دن ایکی
قولاغم بر سوز ایشیمه دی .

.

قومی ز کزاف در ضرور افتادند
قومی زپی حور و قصور افتادند
معلوم شود چو پرده‌ها بردارند
کز کوی تو جند دور ، دور افتادند .

بر قوم افرادی لاف و کزف ابله غروره دوشدیلر ،
دیگر بر قوم افرادی حوریلر و جنت کوشکلری پیشنده درلر .
برده اورته دن قالفنجه آکلاشیلا جاقدر ، که اونلر ، [ای
حقیقت] سنک چوارکدن اوزاق ، پک اوزاق دوشمشلردر .
عمر حیام — ع . ج .

[۱] بو خط ابلیک جسمانی بعث بدالمولک آلدایچی ویا
آلدایچی طرفدارلرینه توجیه اولوندینی محققدر . ع . ج .

یکی تورک یازیسنک استعمالندن صکره حاصل اوله جق
اتقلاب فکرینک حدودینی تعیین ایتمک بک مشکلدر .
فقط بو انقلابک شرقده کی تأثیراتنک هر درلو تخمیندن
بیوک اوله جغنی ادعا ایده بیلیرز .

استانبول لیه‌سی مدیر سابق
لسان معلمی لطفی

عمرانی و صمیمی ملاحظه‌ار :

شکر مسئله‌سی : ذاتاً اوزره‌نده کیلو باشنه ۱۷ غروش

استهلاک رسمی بولنان شکره‌بر او قادر اداها استهلاک رسمی وضع
ایدله‌نک در پیش اولوندیغینی یوی غزله‌لر یازیور ایسه‌ده خلقت
حیات مادی و فکریسنی تحکیم و اعلا ایتمه‌ی بحق هدف اتخاذ
ایتمش اولان حکومت جمهوری به‌ضرت عینی مقدارده وارداتی دیگر
بر موضوعدن آلاجه‌ی ظن ایدیه‌ورز . مهم مواد خدائیه‌دن
اولان و داخلده هنوز استحصال اولونمایان بر ماده اوزره‌ینه
بویله بر رسم وضع ایدیه‌لر جکجه احتمال ویرمه‌مکده‌یز . دون ،
طب فاکولته‌سی‌نک الک‌قدملی و ممتاز استادلردن ایکی آرقداشمن
ایله بومسئله اوزرینه مداوّه افکار ایتدک و منورین حکومت
جمهوریه‌ضرت شکرکی و شیر و قاریونلی مواد خدائیه‌یه و برکی قویمایا جانی
اوزرینه اتفاق ایتدک . چونکه شکر اوزرینه بویله محسوس
بر مقدار و برکی قونور قوتماز مملکت مزده استحصل اولونان
پکمز ، بال کی مواد سکره‌یی "محتوی اغدیه‌نکده فیثاثرلی
یوکسه‌لجکی کیی انجیر ، اوزوم کی غلیقه‌وزلی میوه‌لرده فترا
اهالی طرفندن آلینامایا جاق و پینله‌مه‌یه جک بر درجه‌ده فیثاثرجه
یوکسه‌لجکدر . بو ایسه تورک عرقنک حیات مادیسی و بالتبعه
حیات معنویسی ایچون مضر اولاجقدر . اخیراً آنقرده‌ده انعقاد
ایدن تورک طب قونفره‌سندن مدرس آصف پاشا برادر ضرتورک
عنصرینک خسته‌لقلره قارشلی دیگر عنصرلردن داها آرتماق و متلی
اولدینگی و بو کیفیتک طرز تقدیسندن منعث بولندینگی بیوک
بر نفوذ و خدات ایله ایضاح ایتشدور . تناسل مسئله‌سی تقدی
مسئله‌سیدر . و بزم ایسه آرتمایه و اجتماعاً یوکسلمه‌یه احتیاجز
هنوزیک چوقدر اجتهادنده‌یز .

شکراوزرندن آلیمه‌حق فضله‌ایراد ، کؤلدن ، لیکورلردن ،
اوروپادن کلن معمول آقاق قایلرندن ؛ ایپک منسوبجاندن ، قهوه‌دن
و عمومیتله عاقل و غیره مستحصل کیمسه‌لرک عمر کچیردکاری واستهلاک
ایتدکلی قهوه‌خانه‌لردن و قهوه‌دن آلتی ممکندر .

**

بسیقت مسئله‌سی : اوروپانک شهرلر زنده بسیقت استعمال
ایدنلر بلده‌دن معین بر بدل مقابلنده ویریان دمیر بر نوصرو
لوحه‌سی آلمایه مجبوردر . بونوصرو اکوک آرقه‌سنه و اوزاقدن
اوقونه بلن بر محله ربط ایدیلر . ثانیاً هر بسیقتک بر چینغراغی
اولقی مجبوری در ، بورو کافی دکلدور . ثالثاً کیجه‌لری مطلقاً اوکنده
بر آسه‌تیلن لامبه‌سی بولونقی لازمدر . یو شرائطی حائز اولیان
بسیقت سوارسی جزایه چارپیلیر . شهر امانتی بومسئله‌ی شایان
اشتغال کورسه کرکدر .

**

یوله کیتنک صناعتی — یا یا قالدیریعی اوزرنده بسیقتله
کیدوب کلنلره راست کلیوردق . کچن کوند بر موقع اجتماعی
صاحب اولدینی البسه‌سندن آکلاشیلان بر ذانک اسب سوار
اولار قیروتوار اوزره‌ندن تیغیر تیغیر کیتمکده اولدینگی کوردک .
شهراماتی یا یا قالدیریمک آتّه ، بسیقتله بیننلر طرفندن قوللانایلا
مایا جانی محسوس بر نظام ایله ایجاب ایده‌نلره اوکرتنک لازم
کلیور .